

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Se face lumină. — Situația economică a țării. — Situația. — In atențiunea contribuabililor. — Prezentarea carnetului de contribuabil. — *Cronica*: Creditul hipotecar transitoriu. Funcționarii publici nu pot fi funcționari la întreprinderi particulare. Numerele indiciei pe lunie 1930. Reduceri de taxe la export. O jurisprudență a Casației. — Situația sumară a B. N.

Se face lumină!

Organizațiunea noastră bancară din Ardeal a trecut, în anii următori Unirii, prin importante modificări.

În loc, ca în situația schimbată, în noua constelație politică, care numai favorabilă și binevoitoare putea fi așezămintelor noastre financiare, acestea să se întărească și să înregistreze progrese, cu durere, am văzut, că pe teren bancar, am regresat și încă mult.

Numeroase instituții financiare a noastre, cetățui bine consolidate în vremuri de restriște de dinainte de războiu au sucumbat — sub povara greșelilor, a nepriceperii și păcatelor conducătorilor lor.

Banca „Victoria” Arad, „Bihoreana” Oradea, „Timișiana” Timișoara, „Cassa de păstrare” Săliște și altele, odinioară toate fală a organizației financiare românești din Ardeal, azi stau „sub asanare” și vor putea fi salvate de dezastru numai cu ajutorul și cu bunăvoința guvernului și a Băncii Naționale.

Ne-am obișnuit să atribuim insuccesul, de după războiu a multor bănci a noastre, lipsa de experiență a hiperzelului conducătorilor, precum împrejurarile grele, ce au urmat după războiu, pentru învingerea cărora ele nu au fost deajuns înzestrate, nici materialicește și nici cu oameni.

Tradiționala cinste și corectitate a conducătorilor băncilor noastre românești din Ardeal, de cari eram atât de mândri, lumea o credea intactă.

Se pare însă, că vremurile schimbate au produs și în privința aceastei modificări, la băncile noastre.

O broșură mult grăitoare și relevantă, apărută zilele trecute pe piață, ne-o arată aceasta în chip dureros — întrucât, de sine înțeles, este să dăm deplin crezământ celor relatate și de nu vor fi rectificate, de cei pe cari îi vizează direct.

Este broșura fostului director general al băncii „Timișiana” Timișoara, dl Pant. M. Sîtescu, apărută sub titlul: „Banca Timișiana s. a. Timișoara. Adevărul și cauzele, cari au provocat situația ei de azi.”*)

Broșura este închinată: justiției și Opiniei publice și cuprinde și o desculpă a autorului față de acuzele ce i s'au adus, în legătură cu funcțiunea, ce a îndeplinit un timp la banca amintită (dela 1928 încoace).

Scopul urmărit prin publicarea broșurei este — spune autorul — „să dea un exemplu pentru purificarea și emanciparea institutelor de credit de plaga unor conducători, beneficiari ai situațiilor, în care se găsesc, fără merit și fără competență”.

După datele, ce prezintă dl Sîtescu, „Timișiana” în anii 1922—1927, a creat ori a participat la fondarea a nu mai puțin decât 31 de întreprinderi: parte bancară, dar cele mai multe comerciale și indu-

*) Tipografia: Tiparul Românesc s. a., București, Str. C. Mille, Nr. 22. Prețul Lei 60—

striale, întinzându-și terenul de operațiuni din Banat-sud până în nordul județului Bihor.

Cele mai multe din aceste întreprinderi au suferit eșec, pierderile cifrându-se la horenda sumă de Lei 160.000,000.

„Dacă fostul dir. gen. I. Oprea, eu și fără aprobarea Consiliului sau a Comitetului de direcție, nu ar fi aprobat sume enorme diferitelor întreprinderi în cari a implicat banca, „Timișiana“ nu ar fi suferit nimic. Din contră ar fi azi cea mai puternică bancă din Ardeal și Banat, mai tare, poate, chiar decât „Albina“ — zice dl Sîtescu.

Ce s'a întâmplat la „Timișiana“?

Ne-o spune autorul broșurei, competent în materie, căci a funcționat și D.S.a., vre-o doi ani ca director general. S'au fixat înainte de toate salarii exagerate pentru băncile și referințele din provincie.

Directorul general I. Oprea „preot de meserie, numit la 1922, prin surprindere director general“, cum ne spune autorul broșurei, a beneficiat de un salariu anual de Lei 600,000, liber de orice rețineri pentru impozite, fond de penziuni etc. I s'a mai admis și plătit cheltuielile de reprezentare, spese de deplasare, diurne etc. Cuantumul acestora însă nu se arată. Presupunem însă că au fost grase, ca și salariul fix. În plus i s'a mai asigurat dir. gen. Oprea o parte la beneficii (tanțiemă de 5% din beneficiul general anual, rezultat înainte de efectuarea diferitelor amortizamente.

Aceasta tanțiemă neto, fără alte rețineri decât pentru impozite și garantat, ori este beneficiu ori nu, cu Lei 600.000 anual. Plus alte beneficii. În aceleași condiții a fost angajat, după demisia dlui Oprea și dir. general Sîtescu.

Acestea erau retribuțiunile numai ale directorului general. În aceeași proporție beneficiau de retribuții grase directorii și alți funcționari superiori, ne mai amintind de tanțiemele membrilor Consiliului, cari s'au cifrat la multe milioane.

Așadară adevărată risipă cu cheltuielile personale, pe spatele clientelei și a acționarilor.

Un capitol nu mai puțin interesant și relevator pentru public și cercurile interesate prezintă dl Sîtescu sub titlul: datoriile consilierilor și personalului.

Suma acestora la 1 Ian. 1928 prezenta horenda cifră de rotund Lei 22 ¹/₄ milioane, atingând la singuraticii membrii cifre până aproape 3 mil. Lei, în majoritate cu dobânzi reduse, de favor; iar unele chiar fără nici o dobândă și neacoperite ori cu acoperiri problematice.

Dacă vom mai adăuga la cele amintite mai sus, niște afaceri de cumpărare de acții „Bistra“ din partea „Timișanei“ cu Lei 14 ¹/₂ milioane, în jurul cărei tranzacțiuni — cum spune dl Sîtescu — conducătorii „Timișanei“ au comis falsuri duble, reducând numărul acțiunilor cumpărate pe seama băncii cu 10.000 buc. la 20.000 buc., iar prețul de cumpărare majorându-l de la Lei 475 la Lei 600%, pentru ca cele 10.000 acțiuni să se distribuie apoi frățeste între 5 matadori ai băncii (Dr. Aurel Cosma, Dr. Lucian Georgevici, Ioan Oprea, I. Arsenovici și A. Lindner) ne putem da seama pe ce mâni onorabile a apucat creațiunea cinstei personificate, care a fost marele filantrop și Român Emanuil Ungureanu.

Mai amintim dintre multele isprăvuri ale conducătorilor matadori ai „Timișanei“ — pentru edificare cetăților, numai „jaful din codrii Bihorului“ — cum i-a zis un cotidian din capitală, unde „Timișana“ prin creațiunea sa soc. forestieră „Arborele Român“ fără nici un contract cu statul exploata păduri ale statului, numai în baza unei simple înțelegeri verbale, sprijinită pe bacșișuri grase, cu inginerii silvici și organele sale subalterne.

Că după astfel de operațiuni jala Banatului de dinainte de războiu, banca „Timișana“ a ajuns la marginea prăpăstiei nu este de mirare. De mirare este că dezastrul nu s'a declarat mai de mult. S'a făcut lumină cam târziu.

S'a pornit acum din partea guvernului și a „Băncii Naționale“, în interesul depozitenților și a altor creditori nevinovați o acțiune de sanare a „Timișanei“, căreia tot omul de bine trebuie să-i dorească cel mai deplin și grabnic succes.

Dar paralel cu asanarea băncii trebuie să vină și sancțiunile pentru fraudatorii lipsiți de conștiință, cari au provocat dezastrul.

O cere aceasta morala publică!
Să vină!

Situația economică a țării.

Raportul d-lui Roger Auboin, consilierul tehnic al Băncii Naționale.

Dl Roger Auboin, Consilier tehnic pe lângă Banca Națională, publică al cincilea raport trimestrial întocmit în virtutea programului de stabilizare.

Dăm în rezumat interesantul raport al d-lui Auboin.

Piața monetară și situația economică generală.

Consilierul tehnic cercetează mai întâi în amănunțit situația Băncii Naționale.

El constată că de cincisprezece luni de când institutul nostru de emisiune a reluat responsabilitatea conversiunii biletelor ei, această convertibilitate a fost ușor și strict menținută, în ciuda marilor variații ale situației economice și a mișcărilor de intrare și eșire a capitalurilor. Astfel, după o perioadă de mari eșiri de devize în primăvara anului trecut, exportul unei părți din recolta anului 1929 a îngăduit Băncii Naționale să constituie în cursul celei de a doua părți a anului, rezerve foarte însemnate.

Balanța comercială devenind din nou negativă din luna Ianuarie trecut, Banca Națională în așteptarea înviorării exportărilor, a făcut ușor față tuturor cererilor de devize care i s'au adresat. Noul mecanism monetar și-a arătat soliditatea și elasticitatea, întrucât, cu toate însemnatele eșiri de devize, acoperirea s'a menținut constant mult peste minimum legal de 35 la sută și variază foarte puțin, de două luni de zile, între 41 și 42 la sută.

Acest rezultat justifică politica prudentă urmată de un an de Banca Națională, care politică îi îngăduie, prin însănoșirea portofoliului ei comercial, să facă o proporție constantă între creditul său și mișcările reale de capitaluri și să-și împlinească în orice împrejurare obligațiile monetare. Întârzierea înviorării exportărilor de primăvară, provocată de scăderea prețurilor la produsele agricole, nu a îngăduit, din nenorocire, țării să profite de capitalurile foarte însemnate, pe care le reprezintă stocurile rămase încă de exportat. Din cauza aceasta, a rezultat o agravare a lipsei de capitaluri, care continuă încă în clipa de față și a cărei consecință paradoxală e de a crea toate simptomele unei ambundențe relative a mijloacelor monetare.

Încetinirea afacerilor și rezerva băncilor face, într'adevăr, disponibilă o cantitate mai mare de numerar neîntrebuințat. Astfel, bonurile de casă oferite de Banca Națională, totemai pentru a da capitalurilor, fără întrebuințare o folosire

în țară, au fost subscribe pentru o sumă de peste 900 milioane.

Raportul subliniază cu acest prilej, că greutățile actuale nu provin întru nimic dela ceea ce în general greșit se numește „lipsa de numerar“ fiindcă, dimpotrivă, azi încă, mijloace de plată vin să se plaseze la Banca Națională sub formă fie de cumpărare de devize fie sub formă de subscripție de bonuri de casă. Din acest punct de vedere, numai o revizuire amănunțită a condițiilor de exploatare, o compresiune energetică a cheltuielilor generale, lichidarea mobilizărilor excesive, respectul strict al angajamentelor luate, vor îngădui întreprinderilor românești să ofere disponibilităților existente, ce ar putea să se investească în țară, o întrebuințare sigură și productivă. Toate măsurile trebuie să fie luate pentru a garanta și a spori această siguranță. Printre acestea, raportul Consilierului tehnic subliniază modificarea legii concordatului preventiv, ale cărei abuzuri au fost atât de deseori semnalate.

În rezumat conchide raportul, scăderea generală a dobânzii în străinătate și belșugul monetar al principalelor piețe au creat împrejurări favorabile pentru piețele cari, ca piața românească au nevoie de un aport constant de capitaluri. Stabilitatea monetară și punerea în regulă a finanțelor publice, aplicarea Programului de stabilizare dau capitaliștilor, doritori să se intereseze de economia națională românească, garanții prețioase, dar e nevoie ca o însănoșire serioasă a finanțelor private să meargă paralel cu însănoșirea finanțelor publice. Sforțarea indispensabilă în acest sens își va găsi în curând răsplata.

Finanțele publice.

Consilierul tehnic consacra o parte însemnată a raportului său situației bugetului și trezoreriei.

În ce privește exercițiul 1929, intrările pe șaisprezece luni se ridică la 35.339 milioane. Rămân de încasat veniturile ultimelor două luni, iar veniturile excepționale, cari sunt de pe acum asigurate, se ridică la 457 milioane.

Echilibrarea bugetului 1929.

În aceste condiții, cifra de 36 miliarde va fi desigur depășită, atingând astfel cele mai mari încasări realizate în România. Datorită anulării riguroase a tuturor creditelor nefolosite, e probabil că cifra cheltuielilor efective ale exercițiului, pentru care se deschisese credite de 37.200 mil. va fi stabilită la nivelul încasărilor reale. În orice caz, resursele rezervate anul trecut pentru a garanta echilibrul bugetului dau asigurare că exercițiul 1929 va fi soldat fără greutate.

Se va atinge astfel un rezultat foarte important.

Avansurile statului la Banca Națională.

Trebuie să notăm, în aceasta privință, că din raportul Consilierului tehnic, ca de altfel din raportul precedent semnat de d-nii Charles Rist și Roger Auboin, reese categoric că avansurile temporare făcute trezoreriei, autorizate în fiecare an în limita sumei de două miliarde, au fost în întregime rambursate înainte de 31 Decembrie 1929. Toate polemicele de curând deschise cu privire la această chestiune, se bazează deci pe inexactități vădite și nici o îndoială nu poate fi exprimată asupra acestui punct capital care interesează în grad înalt creditul țării în străinătate.

În ceea ce privește bugetul anului 1930, consilierul tehnic confirmă în totul cifrele încasărilor pe primele trei luni ale anului, publicate de Ministerul Finanțelor. Încasările pe primul trimestru ating cifra de 5.976 milioane, adică 15,9 la sută din evaluările bugetare pe anul întreg. Pentru a compara acest rezultat cu acela din anii precepenți, e necesar să se scadă din suma arătată veniturile excepționale și să se adauge încasările brute ale Regiilor autonome, care acum sunt scoase din buget. Făcând aceste calcule, încasările primului trimestru se ridică la 6.737 milioane, însemnând, în comparație cu primul trimestru al anului 1929, o sporire de 1.127 milioane. Acest rezultat este încurajător, fiindcă dovedește că efortul fiscal riguros ce s'a cerut țării în anul trecut are urmări substanțiale. Consilierul tehnic constată totuși că această cifră reprezintă numai 16,51 la sută din evaluările bugetare, pe când procentul mediu al anilor precepenți, în raport cu încasările reale, încasate în cursul anului e de 18,50 la sută.

Nevoia micșorării cheltuelilor.

Di Roger Auboin crede în consecință, în mod foarte hotărât, că rezultatele din primul trimestru confirmă părerea exprimată în rapoartele precedente, că evaluările bugetare sunt prea ridicate și că e necesar să se micșoreze în mod simțitor cheltuelile efective, pentru a se menține mereu la nivelul încasărilor. De altfel, la această părere s'a alăturat și guvernul amânând o serie întreagă de cheltueli cari nu vor fi făcute decât în măsura în care o vor permite încasările. Principala garanție a echilibrului bugetar o constituie de altfel, de acum înainte, noul sistem de trezorerie, care concentrează la Banca Națională, în contul Statului, toate încasările publice. Din acest cont se ridică toate sumele pentru cheltueli prin acreditive, pe cari Ministerul Finanțelor le stabilește din zece în zece zile. Acest sistem are avantajul îndoit, de a permite Ministrului să

cunoască în fiecare zi situația reală a Tezaurului și de a-i da mijlocul să limiteze exact cheltuelile din fiecare lună.

Operațiile de trezorerie.

Raportul aduce deasemenea, pentru întâia dată, cifre precise asupra operațiilor de trezorerie, realizate dela începutul anului. Ministerul Finanțelor va putea de-acum înainte să publice în fiecare lună situația exactă a încasărilor și a cheltuelilor, îndeplinind astfel una din obligațiunile principale impuse prin programul de stabilizare.

Sarcina foarte grea de a pune ordine în contabilitatea Statului, constată consilierul tehnic, contabilitatea ținută de ani de zile în condițiuni foarte rele, a făcut deci progrese vădite.

Pentru ca tezaurul să fie complet pus în echilibru, e necesar acum să se dea un fond de rulement care acum îi lipsește cu totul. Guvernul are intenția să afecteze în acest scop produsul primelor concesiuni, actualmente luate în considerațiune, pentru exploatarea domeniului Statului. Raportul consilierului tehnic stăruie asupra necesității de a se da o soluție urgentă în această privință.

În general, raportul indică în chip nepărtinitor progresele realizate în toate domeniile de un an încoace și punctele asupra cărora rămân să se facă eforturi indispensabile.

Situația.

De câteva zile s'a închis Parlamentul. Și în sesiunea aceasta, în domeniul de legiferare, guvernul a desvoltat o activitate imensă. În toate resorturile vieții atât de stat, cât și particulare toți Miniștrii se întrec să-și impună voința și concepțiile pe cale de legi. Lumea le înghite pe toate, însă de pe urma lor nu rese simte nici un bine.

Singurele legi dela cari se sperează o oarecare îndreptare a mizeriei în care trăim sunt: Legea contractului Stewart pentru construirea șoselei București—Brașov și Legea concesionării Telefoanelor. Cu deosebire trebuie să învioreze puțin viața, lucrările tehnice importante, ce se vor executa pe baza acestor legi. Dar cetind rapoartele scurte publicate până în prezent, omul are impresia, că ambii contractanți ai concesionării telefoanelor au fost mai mult preocupați de grija de a-și asigura venituri bune de pe urma exploatarea telefoanelor, decât de a pune la dispoziția publicului un serviciu de comunicare bun, prompt și mai cu seamă ieftin, ca să convină tuturor.

În legile de credit s'au adus unele îmbunătățiri la asigurarea și valorificarea pe cale procesuală, cu deosebire a pretensiunilor ipotecare. S'au mai făcut apoi unele îmbunătățiri la deochiatul concordat forțat. Toate aceste îmbunătățiri au trebuit să fie smulse aproape cu cleștele dela cei competenți. La drămuirea lor s'a purces cu pedanteria farmacistului, când cântărește otravă. Aceste măsuri sunt, foarte nesuficiente spre a renaște încrederea în creditul nostru atât de sdruncinat.

Nu se vede la noi nici o sollicitudine din partea stăpânirii, către o îndrumare de a se putea desvolta o viață de credit normală, pe căi firești, din inițiativă particulară. Nici urmă de vreo concepție nouă, capabilă de a crea ceva nou în sensul celor de mai sus, de a da îndrumări clare, spre a eși din starea de amorțeală în care ne-am adâncit și ne svârcolim, nu se vede, nici dela conducerea Băncii Naționale și nici dela conducerea departamentelor finanței și economiei naționale.

Dat fiind că fie pe cale de legi, fie prin gesturi de autoritate toate domeniile de activitate, toată inițiativa sunt acaparate de stat, nimeni nu și poate ajuta.

Băncile private — împovărate peste măsură, cu diferite sarcini publice — tânjesc. Se afirmă pe piață, că în lipsă de afaceri serioase și bune, băncile sunt silită să țină la Banca Națională sume importante cu 6% dobândă. Dacă anul acesta unele din băncile mari — căci cele mijlocii și cele mici în mare parte sunt compromise — și-au mai menținut nivelul urcat al dividendelor, prognosticurile pentru anul viitor nu prea sunt încântătoare.

Vedem deci, că creditul pe termen scurt tânjește.

Cât privește creditul pe termen lung băncile noastre durere — din motive ce le privesc — nici nu vreau să audă de operațiuni ipotecare, cu emisiuni de scrisuri funciare.

Instituțiunile privilegiate de stat, create spre a servi piața cu credite lungi, deși au trecuturi frumoase și tradiții bine stabilite în operațiunile lor, mai departe deși scrisurile emise de ele se bucură de absolută încredere pe piață, activitatea lor fiind foarte redusă, ele ca atare aproape nici nu contează.

În loc de o reorganizare și adaptare a lor la noile condiții de viață, prin noile legi create „Creditul rural“ a fost suprimat, iar „Creditul urban“ nu i se arată nici o sollicitudine.

În schimb noul „Credit Agricol“, plănuț prin noile legiuri își tot amână înființarea. Această instituțiune nici nu-i de mirat că se naște atât de

greu, căci nici condițiunile interne nu-i sunt favorabile, și cu atât mai puțin cele de pe piețele străine.

Dealțul pentru organismul nostru de credit, această instituțiune va conta ceva atâta vreme numai, cât fondatorii ei vor deține puterea.

*

Ungaria, prin băncile ei mari are organizații perfecte atât pentru creditul pe termen scurt, cât și pentru cel lung. Organizații foarte active și cu prestigiu în străinătate. Spiritul etatist, care domină azi în Ungaria, apoi năravul cercurilor internaționale de a trata orice afaceri direct cu guvernele diferitelor țări, au produs în organismul de credit lung din Ungaria grave turburări.

Organizația creditului ipotecar cu emisiune de scrisuri funciare datează din 1876. Legea de atunci reglementa numai în linii generale condițiunile și modalitățile de a emite scrisuri fonciare, neamestecându-se în detaliile operațiunilor de lansare și plasare.

Cum era și firesc, cultivarea acestor operațiuni a revenit marilor bănci private. În ajunul războiului totalul scrisurilor în circulație era de 3¹/₂ miliarde K., din cari de abia a 1/5 parte erau emise de institutiunile altruiste privilegiate de stat. Majoritatea lor erau plasate în străinătate.

În timpul războiului și mai cu seamă după războiu prin prăbușirea coroanei, aceste operațiuni au murit complet.

După asanarea finanțelor Ungariei, în anul 1926 fiind pe piețele mondiale — cu deosebire în America — condițiuni financiare prielnice, băncile mari au reluat aceste operațiuni, și prin competiția și prestigiul lor în materie — câștigate încă dinainte de războiu — au știut să atragă din nou interesul capitalului străin pentru economia ungară, plasând din 1926—29 pe piața Londrei și New-Yorkului scrisuri fonciare ungare în valoare de 550 mil. pengó, din cari abia 100 mil. revin institutiunilor privilegiate de stat — la cari altruismul îl suportă statul.

În ultimii ani emisiunile de scrisuri aproape au stagnat nu însă din cauza că piața ar fi contra acestui fel de valori, ci din cauza că situația este peste tot rea. Din cauza aceasta, cu toate că dela 1876 încoace, guvernul ungar nici odată nu s'a amestecat direct în operațiunile de emisiune, în urma sugestiei Băncii Hambros din Londra a luat inițiativa de a crea un institut central pentru emisiunea de scrisuri fonciare, cu concursul futuror băncilor, cari se ocupă cu operațiuni ipotecare.

Nereușind această încercare, Banca Hambros a făcut altă ofertă guvernului ungar. Se obligă a prelua scrisuri în valoare de 200 mil.

pengó prin intermediul Institutului privilegiat Magyar földhitelintézet în următoarele condițiuni :

Să se dea privilegiu exclusiv lui Földhitelintézet de a emite scrisuri tip unic.

Pe bază de răspundere solidară atât a fondurilor, cât și a debitorilor Societății.

Să se acorde pe pogon maximum între 60—150 Schillingi.

Guvernul a primit cu mult interes această afacere, intenționând să o realizeze.

În fața acestei situații, băncile mari, cu organizații vaste și încercate, atât în țară, cât și în străinătate pe acest teren, văzându-și periclitarea interesele și prestigiul, au pornit cea mai înverșunată campanie contra, ameninșând chiar cu suprimarea oricărei activități pe acest teren.

Motivetele contra, invocate de reprezentanții conducători ai acestor institute sunt foarte interesante :

Intervenția guvernului este nedreaptă, deoarece băncile mari cu toate prefacerile mari financiare de după războiu au găsit posibilități de a emite stocuri destul de importante de scrisuri atât pe piața engleză, cât și cea americană, dovedind prestigiul ce-l au pe piețele străine. Ele în vremuri atât de grele și-au făcut pe deplin datoria.

Emisiunea obligatorie a unui singur tip de scrisuri pune băncile particulare în inferioritate față de institutele privilegiate. Acestea din urmă având regie mai redusă pot face clienților lor hipotecari condițiuni de concurență.

Altfel este situația când târgul este absolut liber. Bonitatea scrisurilor fiind clasificată după prestigiul și mijloacele diferitelor bănci, selecționarea operațiunilor atât hipotecare, cât și de emisiune era garantată.

Acordându-se monopolul emisiunii prin Földhitelintézet exclusiv Băncii Hambros se prejudiciază o mulțime de bănci străine, cari până acuma au conlucrat activ spre a susține în afară târgul de scrisuri ungare.

Marile bănci Budapestane nevoind să devină agenții lui Földhitelintézet sunt ferm decise, ca în cazul, că s'ar introduce acest monopol să sisteze orice activitate hipotecară.

Singur faptul că s'ar retrage din acest domeniu competențele cu prestigiu mondial din fruntea marilor bănci, compromit întreaga încercare a guvernului.

București.

Remizier.

In atențiunea contribuabililor.

Se face cunoscut că Legea drumurilor publicată în Monitorul Oficial Nr. 172 din 6 August 1929, prevede la art. 58 alin. 1 instituirea de cote adiționale asupra veniturilor elementare cu destinație de a se întreține și construi drumuri de interes local.

Aceste cote adiționale înlocuiesc prestația în bani sau în natură și se fixează de către Consiliul județean, rămânând definitive după aprobarea Ministerului de Interne de acord cu cel al Lucrărilor Publice.

În vederea aplicării acestei legi, departamentele suscitete au aprobat a se percepe pe anul 1930 următoarele cote adiționale asupra veniturilor elementare, pentru drumuri în favorul județului Sibiu :

7%	asupra	venitului	din	proprietăți	agricole
3%	"	"	"	"	clădite
1%	"	"	"	"	mobiliare
3%	"	"	"	"	comerț
3%	"	"	"	"	industrie
2%	"	"	"	"	profesiuni
0,50%	"	"	"	"	salarii.

Aceste cote sunt distincte de cotele ce se percep actualmente în baza art. 72 din legea contribuțiilor directe și se așează asupra veniturilor de mai sus, fără nici o deosebire.

Intrucât înfiinșarea acestor cote se face pe baza art. 58 din legea drumurilor, titlul de împlinire este însăși legea și ca atare nu se vor face impuneri aparte.

Pentru impozitul pe salarii cota pentru drumuri se percepe odată cu acest impozit cu începere dela 1 Iulie 1930 pentru veniturile exigibile dela aceasta dată.

Pentru veniturile elementare înscrise în matricole, cotele adiționale se datoresc cu începere dela 1 Ianuarie 1930 și se încassează odată cu aceste impozite pe întreg anul 1930.

Pentru impozitul mobilier cotele pentru drumuri se percepe dela 1 Iulie 1930 în momentul vărsării impozitului pentru veniturile exigibile dela 1 Ianuarie 1930 și numai asupra cărora se percepe cota de 3% pentru Stat (art. 72 pct. 4 legea contribuțiilor).

Pentru pensionari cota pentru drumuri se reține cu ocazia încasării pensiei în care scop în bonul de pensie se va calcula și suma cuvenită pentru drumuri.

Prezentarea carnetului de contribuabil.

Lămuririle Ministerului de Finanțe.

Ministerul de Finanțe a trimis administratorilor financiari, o circulară prin care le atrage atenția că potrivit art. 17 din legea pentru reprimirea evaziunii fiscale, cu începere dela 1 Iulie 1930, urmează în baza art. din aceeași lege, ca nici un act public, certificat sau sumă, să nu se elibereze de către autoritățile de Stat, comună și județ și nici de Instituțiile autonome, dacă contribuabilii nu vor face dovada că au plătit impozitul global pe cel puțin 6 (șase) luni ale anului trecut dacă cererea sa este făcută în primele șase luni ale anului curent sau pe întreg anul trecut, dacă această cerere este făcută în a doua jumătate a acestui an.

Această dovadă se face prin prezentarea carnetului de contribuțiuni directe, în care plățile sunt notate de către agenții fiscalului.

Deaceia, luând în considerație multiplele sarcini și obligațiuni cărora tezaurul public trebuie să le facă față se vor da dispozițiuni organelor subalterne, să respecte cu strictețe dispozițiunile cuprinse în art. 5 mai sus citat, care se aplică și persoanelor juridice, pentru cari autoritățile solicitate vor pretinde a li se prezenta carnetul cu justificarea plății impozitului elementar în condițiunile arătate, ele nefiind supuse impozitului global.

Excepțiile.

Întru cât însă, în practică, obligativitatea generală a prezentării carnetului de contribuțiuni directe ar putea produce în viața socială a contribuabililor perturbări cu consecințe grave, s'a exceptat dela această formalitate cererile făcute:

a) în legătură cu actele de stare civilă (naștere, căsătorie, deces, naționalitate), cum și pentru obținerea certificatelor și extractelor de pe asemenea acte.

b) Pentru actele, certificatele sau dovezile emenate dela autoritățile judecătorești, sau destinate a fi produse înaintea acestora.

c) Pentru certificatele de paupertate, cele în materie electorală, cum și cele referitoare la actele și certificatele de transacțiile intervenite în oboarele de vite și târguri, de cereale pentru a ușura acest fel de transacții.

Pentru certificatele de școală se vor prezenta carnetele de contribuțiuni directe ale părinților, cu excepția elevilor orfani, pentru cari nu poate exista obligația prezentării carnetului.

Dreptul de petiționare este garantat prin Constituție, ca atare nu este subordonat condiției prezentării carnetului de contribuțiuni directe.

În afară de excepțiunile de mai sus arătate, nici un alt act, certificat sau sumă nu se va elibera de Stat, județ sau comună cum și de Instituțiile Autonome, cum ar fi Poșta, C. F. R., R. M. S., Casa Penșilor și alte asemenea fără a se fi prezentat carnetul de contribuțiuni, în care va fi înregistrată plata impozitelor, așa cum se arată mai sus.

Pentru exercitarea controlului, actele și certificatele eliberate de aceste autorități, cum și ordonanțele achitate de ele vor purta mențiunea că s'a prezentat carnetul de contribuțiuni completat, așa acum se arată mai sus, precum și numărul carnetului.

CRONICA.

Creditul hipotecar transitoriu. Zilele trecute au fost semnate statutele Creditului hipotecar transitoriu și a fost numit director al acestei instituțiuni dl Ath. Gusti.

*

Funcționarii publici nu pot fi și funcționari la întreprinderi particulare. Ministerul de finanțe a trimis următoarea adresă tuturor departamentelor:

Învindu-se mai multe cazuri, când s'a dovedit că funcționarii publici au făcut parte din direcția, administrația sau controlul unor societăți financiare, industriale sau comerciale, Vă rugăm a interzice asemenea participări tuturor funcționarilor din departamentul Dvs.

Statutul interzicând prin art. 14 funcționarilor de a participa la astfel de societăți, se impun măsuri severe pentru ca acei funcționari să aleagă între Stat și societăți, mai cu seamă întrucât adeseori societățile au interese contrarii Statului și funcționarii sunt luați de acele Societăți numai pentru a li se face interesele contrarii statului.

Se exceptează numai delegațiile pe cari Ministerele le-au dat potrivit Leget comercializărilor.

*

Numerele indicii pe Iunie 1930 arată, că s'au scumpit, față de August 1916: alimentele de 52'03 ori; îmbrăcămintea de 71'60 ori și diversele de 36'65 ori.

În media generală a prețului tuturor mărfurilor este de 53'42 ori în Iunie 1930, față de 55'20 în Maiu 1930, deci o scădere de 3'0/0.

*

Reduceri de taxe la export. Delegațiunea economică a guvernului, a luat în examinare chestiunea crizei economice provocată, în bună parte, de situațiunea grea a exportului de cereale,

ajungând la concluzia că este necesară reducerea taxelor de export la principalele cereale, precum și luarea altor măsuri pentru înlesnirea exportului acestora.

După ample discuțiuni a hotărât ca taxele de export, care se plătesc azi la cerealele de mai jos să fie reduse după cum urmează:

Taxa de export la grâu și la secară se va reduce la 1000 de Lei vagonul de la 2800 de Lei vagonul.

Taxa la orz și orzoaică, care actualmente este de 2800 de Lei vagonul se desființează, rămânând ca aceste două cereale să nu mai fie grevate de nici o taxă de export.

Taxa la porumb și ovăs se reduce la 1.400 de Lei vagonul de la 2.800 de Lei vagonul.

În ce privește oportunitatea reducerii taxelor și la alte produse agricole rămâne să se avizeze ulterior.

În baza avizului delegațiunii economice, de mai sus, Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular telegrafic tuturor punctelor vamale din țară prin care li se face cunoscut că prin Înalt Decret Regal s'a fixat pentru grâu, secară și meiul taxa vamală de export de 1000 Lei de vagon și pentru porumb și ovăs 1.400 Lei de vagon. Noile taxe vamale de export au intrat în vigoare la 1 Iulie a. c. și se percep în Lire sterline, socotindu-se Lira la 800 Lei.

O jurisprudență a Casației. Când un imobil ipotecat este pus în urmărire silită spre a fi scos în vânzare prin licitație publică, creditorul urmăritor are dreptul să ceară tribunalului respectiv, ca în baza art. 518 din procedura civilă să numească un conservator al imobilului, care să-l administreze în tot cursul urmăririi (până la vânzarea definitivă), — luându-se astfel folosința imobilului din mâna proprietarului debitor.

O chestiune care s'a pus în fața instanțelor, până la Înalta Curte de Casație, în legătură cu dispoziția din art. 518, a fost aceasta: poate justiția să numească, adică să investească cu sarcina de conservator (de administrator cu mandat din partea tribunalului), pe însuși proprietarul debitor?

Curtea de Apel din Craiova, sesizată cu apel de către proprietarul urmărit, în contra hotărârii Trib. Dolj, prin care numise o persoană străină drept conservator asupra imobilului urmărit. — Curtea a găsit că din moment ce legea nu oprește în mod formal numirea de către justiție în sarcina de conservator a proprietarului, acest lucru este cu putință.

În consecință Curtea de Craiova a admis apelul și a numit pe proprietar conservator asupra imobilului său, urmărit de Banca creditoare.

Înalta Curte de Casație s. II a casat însă decizia în chestiune, stabilind astfel *jurisprudența*, că *proprietarul debitor nu poate fi numit de justiție conservator administrator al imobilului său.*

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 21 Iunie 1930, a Băncii Naționale următoarele poziții:

Activ	Lei
Aur în țară și străinătate	9.275,434.874
Devize	1.531,979.880
Monetă divizionară	720,626.228
Portofoliul comercial	8.202,512.496
Imprumut. pe efecte publ., warante etc.	813,547.657
Datoria Statului	3.797,426.005
Avansuri temporare Tezaurului	2.000,000.000
Efecte publice	715,508.192
Fond. de pens și asistență pt. personal	120,937.318
Imobile	460,723.769
Mobilier și mașini de imprimerie . . .	72,456.914
Cheltuieli de administrație	268,410.594
Argint—Lingouri și monete	7,266.283
Conturi diverse	2,619,790.143
Totalul activelor	30.606,649.353

Pasiv	Lei
Capital	600,000.000
Fonduri de rezervă diverse	809,596.821
Bilete B. N. R. în circulațiune	18.323,987.818
Conturi curente și recepise la vedere	7.412,366.056
Dobânzi și beneficii diverse	484,526.000
Conturi diverse	2.102,288.749
Raportul între stocul de aur și angajamente	36,04%
Raportul între stocul total și angajamente	41,33%

Taxa: { Scont 9%
Dobânda 10%

DACIA TRAIANĂ

Institut de arte grafice, de editură și compactorie s. p. a

Telef. inter. 168. SIBIU, Piața Unirii 7. Telef. inter. 168.

Tipografia execută tot felul de lucrări grafice ca: acțiuni, registre bancare, broșuri, ziare, etc.

Compactoria bine aranjată cu tot felul de mașini poate efectui orice lucrări din branșa aceasta.